

การเข้าถึงฉันทามติแบบพหุลักษณะและการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อกำหนดสมรรถภาพ
ที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน

นางสาวเนาวรัตน์ บุษชา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2549
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MULTIPLE ATTRIBUTE CONSENSUS REACHING AND FACTOR ANALYSIS FOR
DETERMINING ESSENTIAL COMPETENCIES OF TEACHERS AS
INTERNAL EVALUATORS

Miss Naowarat Boocho

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Research

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491536

เนาวรัตน์ บุชา: การเข้าถึงจันทามติแบบพหุลักษณะและการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อกำหนดสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน (MULTIPLE ATTRIBUTE CONSENSUS REACHING AND FACTOR ANALYSIS FOR DETERMINING ESSENTIAL COMPETENCIES OF TEACHERS AS INTERNAL EVALUATORS) อ. ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, 135 หน้า.

วัตถุประสงค์ในการวิจัยมี 3 ประการคือ (1) เพื่อพัฒนาองค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน (2) เพื่อกำหนดน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการเข้าถึงจันทามติแบบพหุลักษณะ และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวิธีการกำหนดน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบที่ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบกับกระบวนการเข้าถึงจันทามติแบบพหุลักษณะ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างในการสำรวจองค์ประกอบ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 302 คน และกลุ่มตัวอย่างในการกำหนดน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 75 คน เครื่องมือในการวิจัยมี 2 ชุด คือ 1) แบบสอบถามที่ใช้สำรวจองค์ประกอบ และ 2) แบบกำหนดน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน มี 5 องค์ประกอบ คือ (1) ความรู้ทางการประเมินและเทคนิควิจัย (2) ทักษะในการประเมิน (3) จรรยาบรรณในการประเมิน (4) บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย และ (5) ความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 5 องค์ประกอบสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 71.394

2. น้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายในจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ทักษะในการประเมิน (22.62%) ความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (21.50%) บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย (20.19%) ความรู้ทางการประเมินและเทคนิควิจัย (18.85%) และจรรยาบรรณในการประเมิน (16.84%)

3. น้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายในจากกระบวนการเข้าถึงจันทามติแบบพหุลักษณะ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ จรรยาบรรณในการประเมิน (21.72%) ความรู้ทางการประเมินและเทคนิควิจัย (21.48%) ทักษะในการประเมิน (20.48%) บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย (18.54%) และความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (17.78%)

4. ค่าน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบที่ได้จาก 2 วิธี คือการวิเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการเข้าถึงจันทามติแบบพหุลักษณะมีค่าที่ใกล้เคียงกัน โดยช่วงของค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบมีค่า 16.84–22.62 ส่วนกระบวนการเข้าถึงจันทามติแบบพหุลักษณะมีค่าอยู่ในช่วง 17.78–21.72 แต่มีการเรียงลำดับความสำคัญที่แตกต่างกัน

ภาควิชา.....วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....
สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2549.....

ลายมือชื่อนิสิต.....เนาวรัตน์ บุชา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา.....

4684235727: MAJOR EDUCATION RESEACH

KEY WORD: FACTORS/ MULTIPLE ATTRIBUTE CONSENSUS REACHING/ EVALUATOR

NAOWARAT BOOCHA: MULTIPLE ATTRIBUTE CONSENSUS REACHING AND FACTOR ANALYSIS FOR DETERMINING ESSENTIAL COMPETENCIES OF TEACHERS AS INTERNAL EVALUATORS. THESIS ADVISOR: ASST.PROF. SIRIPAARN SUWANMONKHA, Ph.D. 135 pp.

The purposes of this research were (1) to develop the essential competency factors for teachers as internal evaluators; (2) to determine the weight of the essential factors for teachers as internal evaluators by using factor analysis and multiple attribute consensuses reaching and (3) to compare differences of the weights resulting from the factor analysis and the multiple attribute consensus reaching. There were 2 sample groups who were teachers of the Suphanburi Educational Area 2: (1) 302 teachers in a survey study and; (2) 75 teachers in the multiple attribute consensus reaching. The research instruments were a survey questionnaire and a weight determination guideline. The research finding were as follow:

1. There were 5 essential competencies of teachers as internal evaluators. They were (1) knowledge in evaluation and research techniques, (2) evaluation skills, (3) ethic of evaluators, (4) personality and habits and (5) knowledge in other fields. This 5 factors were able to describe 71.394 % of the variance.
2. The weight of the factors resulting from the factor analysis were (1) evaluation skills(22.62%), (2) knowledge in other fields (21.50%), (3) personality and habits (20.19%), (4) knowledge in evaluation and research techniques (18.85%) and (5) ethic of evaluators (16.84%) respectively.
3. The factors weighting from the multiple attribute consensus reaching were (1) ethic of evaluators (21.72%), (2) knowledge in evaluation and research techniques (21.48%), (3) evaluation skills (20.48%), (4) personality and habits (18.54%), (5) knowledge in other fields (17.78%) respectively.
4. The weighting from the multiple attribute consensus reaching and from the factor analysis were closer related. The factor analysis had a range of weighting from 16.84 to 22.62. While the multiple attribute consensus reaching had a range of weighting from 17.78 to 21.72. However the orders of weighting had difference.

DepartmentEducational Research and Psychology.. Student's signature.....*นางสาว ณิช*.....

Field of study ..Educational Research..... Advisor's signature.....*Siripaarn*.....

Academic year ..2006.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาใช้เวลาให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งขอบคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการทุกชิ้นที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าจนเกิดเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คณะครูอาจารย์ ที่กรุณาใช้เวลาในการให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณ คุณพัชราภรณ์ อ่วมอรุณ คุณวราภรณ์ ธรรมทิพย์สกุล คุณสุวารี จินหมื่น และ คุณกนกวรรณ อยู่สุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลวิจัย ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และน้อง ๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา และเพื่อนเก่าทุกคนที่คอยให้กำลังใจ ความช่วยเหลือ และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาอยู่เสมอ อาทิ คุณชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ คุณชุตินา ไกรทอง คุณจตุพร ปลื้มประสิทธิ์ คุณฉานัญญา จินตามล คุณธราทิพย์ พุ่มชุมพล คุณณนหทัย ฤกษ์ฤทัยรัตน์ คุณกมลทิพย์ ศรีหาเศษ รวมถึงครอบครัว แม่ พี่สาวและน้อง ๆ ตลอดจนทุกท่าน ที่มีได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 การประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินภายใน.....	7
ตอนที่ 2 สมรรถภาพผู้ประเมิน.....	11
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	29
ตอนที่ 4 กระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	38
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์องค์ประกอบ สมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน.....	65

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล(ต่อ)	
ตอนที่ 2 ผลการกำหนดน้ำหนักความสำคัญโดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และกระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	80
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญโดยใช้วิธีวิเคราะห์ องค์ประกอบ และกระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	101
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	110
รายการอ้างอิง.....	112
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	135

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จุดเด่นของผู้ประเมินภายในและผู้ประเมินภายนอก.....	28
2	ข้อดีและข้อเสียของผู้ประเมินภายใน.....	28
3	สมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับผู้ประเมิน.....	48
4	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
5	ค่า IOC.....	54
6	กรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน	56
7	โครงสร้างแบบวัดสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน.....	58
8	จำนวนสมาชิกและวันที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง.....	60
9	ตัวอย่างในการคำนวณค่าน้ำหนักความสำคัญ.....	62
10	ค่าความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง.....	65
11	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพ ที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน.....	67
12	ค่าสหสัมพันธ์ตัวแปรสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน	70
13	ค่า Eigenvalue ของการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็น ของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน.....	73
14	น้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะ ผู้ประเมินภายใน.....	75
15	องค์ประกอบความรู้ทางการประเมินและเทคนิควิจัย.....	77
16	องค์ประกอบทักษะในการประเมิน.....	78
17	องค์ประกอบจรรยาบรรณในการประเมิน.....	79
18	องค์ประกอบบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย.....	79
19	องค์ประกอบความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง.....	80
20	ค่าความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง.....	80
21	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพ ที่จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายใน.....	82
22	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูใน ฐานะผู้ประเมินภายใน.....	83

ตาราง	หน้า	
23	น้ำหนักความสำคัญองค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูในฐานะ ผู้ประเมินภายในที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	84
24	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์องค์ประกอบความรู้ทางการประเมินและเทคนิค วิจัย.....	85
25	ค่าน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบความรู้ทางการประเมิน และเทคนิควิจัย.....	85
26	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์องค์ประกอบทักษะในการประเมิน.....	86
27	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทักษะในการประเมิน.....	87
28	ค่าสถิติพื้นฐานกระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะรอบที่ 1.....	88
29	เหตุผลในการให้ค่าความสำคัญของกลุ่มตัวอย่างในกระบวนการเข้าถึง ชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	95
30	ค่าสถิติพื้นฐานกระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะรอบที่ 2.....	97
31	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์องค์ประกอบสมรรถภาพสมรรถภาพที่จำเป็น ของครูในฐานะผู้ประเมินภายในที่ใช้กระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบ พหุลักษณะ.....	98
32	ค่าน้ำหนักความสำคัญในองค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นของครูใน ฐานะผู้ประเมินภายในที่ใช้กระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ	98
33	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์องค์ประกอบความรู้ทางการประเมินและเทคนิค วิจัยที่ใช้กระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	99
34	ค่าน้ำหนักความสำคัญองค์ประกอบความรู้ทางการประเมินและเทคนิค วิจัยที่ใช้กระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	99
35	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์องค์ประกอบทักษะในการประเมินที่ใช้ กระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	100
36	ค่าน้ำหนักความสำคัญองค์ประกอบทักษะในการประเมินที่ใช้กระบวนการ เข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	100
37	การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบหลักโดยวิธี วิเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ	101

ตาราง		หน้า
38	การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบความรู้ทางการ ประเมินและเทคนิควิจัย.....	103
39	การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบทักษะในการประเมิน	104

สารบัญภาพ

แผนภาพ		หน้า
1	แบบจำลองตัวประกอบร่วม.....	32
2	ขั้นตอนของกระบวนการเข้าถึงฉันทามติแบบพหุลักษณะ(MACR).....	44
3	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	51

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบสมรรถภาพ จำเป็นของครูในฐานะผู้ประเมินภายในโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และกระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	102
2	การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบความรู้ทาง การประเมินและเทคนิควิจัยโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบและ กระบวนการเข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	103
3	การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบทักษะ ในการ ประเมินโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบและกระบวนการ เข้าถึงชั้นทามติแบบพหุลักษณะ.....	105